

כל הזבחים פרק ראשון זבחים

1) 13 - 1387
אשכול
אשכול

לא קשיא סא . דקמריי שפיכת שירים כגון דאמר הריני זורק או אחת משאר עבודות על מנת לשפוך שירים למחר שהרי חישב להאכיל את המזבח חוץ לזמנו : וסא . דמעטינהו לעיל כגון דאמר הריני שופך שירים כו' כללא דמילתא בעינן מחשבה בשעת עבודה על תורה אור דבר יג' אכילת אדם או למזבח הלכך

יש לפרש במסקנא דנקט לשון פסול דאירי בשלא לשמן דהוי בכל ד' עבודות ומיהו אשכחן דיקא דלא קאי לבסוף גבי כל הניסוס דמיס בלאחר (קדושין דף כח): * ע"כ מנת לשפוך שירים למחר . ל"ע בפרק קמא דמעילה (דף טו) דמיבעיא לן חישב לגשפכין מהו ופי' רבינו דהתם מיירי שגשפך מן הכלי על הרלפה ומיבעיא ליה אם מוליך אותו מקלח דס הגשאר בכלי על מנת לזרוק מחוץ נשפכין חוץ לזמנו שהרי ראוין לאוספן או דלמא כיון דזכוס איתיה דס והוא דעל הרלפה הולך לחיבוד לא פסלה בה' : דה"ה תהי בה ריש לקיש כלום למדנו אלא משלמים . תימה הא ריש לקיש גופיה קאמר לקמן (יד.) מודה רבי שמעון בהולכת (אזכריס) חטאות הפנימיות : ופי' מה שלמים כו' . זה אין שייך לומר דמחשבה יוס שני לא יפסול בחטאת כמו בשלמים דפשיטא דכלל חד אזלינן בתר חוץ לזמנו ידיה :

אלא לא קשיא * הא דאמר הריני א' [שוחט] ע"מ לקבל דמה למחר הא דאמר הריני מקבל דמה על מנת לשפוך שירים למחר א"ל ההוא מרבנן לרבא ושפיכת שירים והקטרת אימורין לא פסלה בהו מחשבה ב' * והתנן יכול לא תהא מחשבה מועלת אלא באכילת בשר מעין לרבות שפיכת שירים והקטרת אימורים ת"ל * ואם האבל יאכל * בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח לא קשיא הא דאמר * הריני זורק על מנת לשפוך שירים למחר הא דאמר הריני שופך שירים על מנת להקטיר אימורין למחר : א"ר יהודה בריה דרבי חייא שמעתי * שמבילת אצבע מפגלת בחטאת פנימית ג' שמעה אילפא אמרה קמיה ד' (ה) דרב פדא אמר כלום למדנו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן כי הבל משלמים (ג) למדנו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אלא מאי אית לך למימר מרבויא דקראי קאתיא [ה"ג מרבויא דקרא קאתי] אמר ריב"ל בעליה זו שמעתי ז' שטבילת אצבע מפגלת תהי בה רשב"ל (ג) כלום למדנו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת ז' בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן כי הבל משלמים למדנו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אלא משלמים למדנו הוואיל וחוץ למקומו פוסל בשלמים וישלם לשמו פוסל בחטאת מה חוץ למקומו הפוסל בשלמים מוציא מידי פיגול אף שלא לשמו הפוסל בחטאת מוציא מידי פיגול א"ר ירמיה מצדה תברא מה לחוץ למקומו הפוסל בשלמים שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בשלא לשמו שאינו נוהג אלא בפסח וחטאת בלבד אלא מאי אית לך למימר דבר הפוסל בהן מוציאם מידי פיגול דבר המעכב בהן מביאן לידי פיגול הכא נמי דבר הפוסל בהן מביאן לידי פיגול כו' ופי' רבינו דהתם מיירי שגשפך מן הכלי על הרלפה ומיבעיא ליה אם מוליך אותו מקלח דס הגשאר בכלי על מנת לזרוק מחוץ נשפכין חוץ לזמנו שהרי ראוין לאוספן או דלמא כיון דזכוס איתיה דס והוא דעל הרלפה הולך לחיבוד לא פסלה בה' : דה"ה תהי בה ריש לקיש כלום למדנו אלא משלמים . תימה הא ריש לקיש גופיה קאמר לקמן (יד.) מודה רבי שמעון בהולכת (אזכריס) חטאות הפנימיות : ופי' מה שלמים כו' . זה אין שייך לומר דמחשבה יוס שני לא יפסול בחטאת כמו בשלמים דפשיטא דכלל חד אזלינן בתר חוץ לזמנו ידיה :

א"ל לא קשיא * הא דאמר הריני א' [שוחט] ע"מ לקבל דמה למחר הא דאמר הריני מקבל דמה על מנת לשפוך שירים למחר א"ל ההוא מרבנן לרבא ושפיכת שירים והקטרת אימורין לא פסלה בהו מחשבה ב' * והתנן יכול לא תהא מחשבה מועלת אלא באכילת בשר מעין לרבות שפיכת שירים והקטרת אימורים ת"ל * ואם האבל יאכל * בשתי אכילות הכתוב מדבר אחת אכילת אדם ואחת אכילת מזבח לא קשיא הא דאמר * הריני זורק על מנת לשפוך שירים למחר הא דאמר הריני שופך שירים על מנת להקטיר אימורין למחר : א"ר יהודה בריה דרבי חייא שמעתי * שמבילת אצבע מפגלת בחטאת פנימית ג' שמעה אילפא אמרה קמיה ד' (ה) דרב פדא אמר כלום למדנו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן כי הבל משלמים (ג) למדנו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אלא מאי אית לך למימר מרבויא דקראי קאתיא [ה"ג מרבויא דקרא קאתי] אמר ריב"ל בעליה זו שמעתי ז' שטבילת אצבע מפגלת תהי בה רשב"ל (ג) כלום למדנו פיגול אלא משלמים מה שלמים אין טבילת אצבע מפגלת ז' בהן אף חטאת אין טבילת אצבע מפגלת בהן כי הבל משלמים למדנו אי מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אף חטאת שלא לשמה אין מוציא מידי פיגול אלא משלמים למדנו הוואיל וחוץ למקומו פוסל בשלמים וישלם לשמו פוסל בחטאת מה חוץ למקומו הפוסל בשלמים מוציא מידי פיגול אף שלא לשמו הפוסל בחטאת מוציא מידי פיגול א"ר ירמיה מצדה תברא מה לחוץ למקומו הפוסל בשלמים שכן נוהג בכל הזבחים תאמר בשלא לשמו שאינו נוהג אלא בפסח וחטאת בלבד אלא מאי אית לך למימר דבר הפוסל בהן מוציאם מידי פיגול דבר המעכב בהן מביאן לידי פיגול הכא נמי דבר הפוסל בהן מביאן לידי פיגול כו' ופי' רבינו דהתם מיירי שגשפך מן הכלי על הרלפה ומיבעיא ליה אם מוליך אותו מקלח דס הגשאר בכלי על מנת לזרוק מחוץ נשפכין חוץ לזמנו שהרי ראוין לאוספן או דלמא כיון דזכוס איתיה דס והוא דעל הרלפה הולך לחיבוד לא פסלה בה' : דה"ה תהי בה ריש לקיש כלום למדנו אלא משלמים . תימה הא ריש לקיש גופיה קאמר לקמן (יד.) מודה רבי שמעון בהולכת (אזכריס) חטאות הפנימיות : ופי' מה שלמים כו' . זה אין שייך לומר דמחשבה יוס שני לא יפסול בחטאת כמו בשלמים דפשיטא דכלל חד אזלינן בתר חוץ לזמנו ידיה :

חידושי הגר"ז מסכת זבחים דף יג עמוד ב
גמ' מה שלמים שלא לשמן אין מוציא מידי פיגול אלא משלמים מה שלמים אין מוציא מידי פיגול ואינו מובן כיון דבעינן שיקריב המתיר כמצותו דכהרצאת כשר כך הרצאת פסול, מאי איכפת לן איזה פסול הוא ואם הפסול הזה ישנו בשלמים, הא כיון שמחשבת שלא לשמה פוסלת בחטאת נמצא שלא קרבו כל מתיריו בהיתר ולא חל פיגול, ומה בכך שאין מחשבת שלא לשמה פוסלת בשלמים

כל הזבחים שקבלו דמן פרק שני ז

לא יערב בו מחשבות אחרות. מכלן למחשבות שמוציאות זו מזו
 המחשבה פסול מוציאה מירי פיגול כדחגא מחגי' כילד לא קרב המתיר
 כמלותו כו' יסוף. עשן הכתוב לחוץ למקומו ולחון לזמנו הויה אחת
 מלמד שמצטרפין הלחי שיעריהן לפסול את הקרבן כדחגן במחגי'
 לחבול כחגי זית בחוץ כחגי זית למחר תורה אור
 פסול: דדמי ליה כו"ג. ולא (א) שבקיה
 חוץ לזמנו דדמי לנוהר דלחיה ג"ש

למקום שיהא משולם בדי פרט למחשב לא:
 על מקום המשולם בדם ובשר ו
 הכמות לאפוקי היכל שאין בו

לא יערב בו מחשבות אחרות פיגול זה חוץ
 למקומו יהיה מלמד שמצטרפין זה עם זה

אריבא אחיין דכתיב ° האבל יאבל *כשתיו
 אכילות הכתוב מדבר אחד אכילת אדם ואחד
 אכילת מזבח מבשר זבח שלמיו *מה שלמים
 מפגליו ומתפגליו אף כל מפגליו ומתפגליו
 בשליש זה חוץ לזמנו לא ירצה *כהרצאת
 כשר בן הרצאת פסול ומה הרצאת כשר
 עד שיקריבו כל מתיריו יאף הרצאת פסול
 עד שיקריבו כל מתיריו המקריב בהקרבה
 הוא נפסל יאינו נפסל בשליש אותו בזבח
 הכתוב מדבר ואינו מדבר בן בבחן לא יחשב

דכתיב ביה הרגלה כדכתיב גבי כשר: מס סרגלם כשר. לא קרי ליה הרגלה אלא בזריקה שהוא סוף חרבע עבודות המהירות אף פיגול
 אינו קבוע עד שזרק הדם שהיה סוף כל מתיריו: כפקדנה סוף נפסל. הבחן יליף (ג) סוף (פסול) דבמחשבה הכתוב מדבר שמחשב בשעת

לחוד בבלי מסכת זבחים דף כח עמוד א

- 1 ומחלגת חוף המקומו מטרפין עליו לפסול. ואין חילק על כחפי זית חוף המקומו
 - 2 וזו כחפי זית חוף זמנו הרב פסול ואין בו כרת, ואינן אינן פגול אלא מטרפין
 - 3 לפסול, דהכל פסול אחר. ואפי' לפיר, דמצינן בין קרב המתיר כמזות הלא הוא
 - 4 חילק מחלגת פיגול ואח"כ חילק מחלגת חוף המקומו (או לויק) לא גזיר מחלגת
 - 5 חוף המקומו אחרי מדי פיגול, דלפיר הוה קרב המתיר כמזות, ולא היה כן לא
 - 6 פסול, דהכל פסול אחר. אפי' אפי' קרא גזיר יחלק, שמחלגת מוציאוי עליו, דאפי'
 - 7 כהנה פסול הוה ולא פיגול. ואיחול זה אפי' קרא גזיר יחלק רק לעיר מחלגת
 - 8 חוף המקומו, אלא אפי' עיר מחלגת שלא לשמו בהפיגול. יבזיין מדין קרב המתיר כמזות
- דפסול הוה ולא פיגול, להרי לא קרב המתיר כמזות.

תלמוד בבלי מסכת זבחים דף כו עמוד ב

והאמר רבא: אין מחשבה מועלת - אלא במי שראוי לעבודה, ובדבר הראוי לעבודה, ובמקום הראוי לעבודה

רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יד הלכה ב

ואין המחשבה מועלת אלא ממי שהוא ראוי לעבודה, ובדבר הראוי לעבודה, ובמקום ראוי לעבודה, ממי שהוא ראוי כיצד, אחד מן הפסולין לעבודה שקיבל הדם, או הוליק, או זרק, וחשב בשעת העבודה מחשבת מקום או מחשבת הזמן, לא פסל במחשבתו, לפי שאינו ראוי לעבודה

- 1 וזו פירל, דכפי לפסול המחלגת הוה קרינן קבוצה הוואה, ובלא לא חילא המחלגת, אפי'
- 2 להן (כו:)"אין מחלגת מוציא אלא וכו' דבדבר הראוי לעבודה". ואפי' באופן לחילק
- 3 מתחילה מחלגת פיגול ואח"כ חילק חוף המקומו, הרי אחר לחילק חוף זמנו כפר הוה זה
- 4 הקרבן אינו הוה. לעבודה, ואפי' למחול בו מחלגת חוף המקומו. ואפי' הוה קרב המתיר
- 5 כמזות כיון דמחלגת חוף המקומו לא תפסה בהקרבן אפי' פגול גזיר יערב בו
- 6 מחלגת אחרת, גזיר חילק מחלגת חוף המקומו אחר לחילק מחלגת פיגול, מוציאוי מחלגת
- 7 הלכה דחוף המקומו מדי פיגול. ופי' זה דוקא בחילק פסול אחר הפיגול, אלא בחילק
- 8 הפסול קודם לפיר היה מוציא מדי פיגול גזיר יחלק, דאפי' קרא גזיר יחלק, דאפי' לא קרינן קרא
- 9 כיון דמחלגת הפסול חילא דלגדין הוה לקרבן הוה, והוה לא קרב המתיר כמזות.

6

יכול לסבור כאב"י דאמר בלחלות מודה רבי מאיר דתרווייהו חיילי דלא שייך ביה הקדמה אבל כוונת למחר כוונת בחוץ הפילו בסיומן אחד פליגי ושייך ביה הקדמה בתחילת סיומן ובסופו ולקמן דאמר אב"י סיומן ראשון וסיומן שני נקט דבר המכוון ואלו בלחלות דחילפא אבל לר' יוחנן הוי מלי למנקט בסיומן אחד בתחילתו ובסופו דהא ר' יוחנן סבר ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף פ' השוחט (מוליך כעס) א"כ כסודר הכא בסיומן אחד נמי מחלוקת ויכול לסבור ר' יוחנן נמי כדבא ע"ג בלחלות נמי פליגי וכל סקן בסיומן אחד דפליגי דשייך ביה הקדמה דסבר רבי יוחנן ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף. הג"ה: אחר

למחשב בקדשים שהיא לוקה ת"ל ל"א יחשב א"ל רב אשי לרב מרי לאו שאין בו מעשה הוא וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו אמר ליה רבי יהודה היא *ראמר לאו שאין בו מעשה לוקין עליו: **מתני**: *זה הכלל **בל** השוחט והמקבל והמהלך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר וכוונת חוץ למקומו פסול ואין בו כרת חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת **ובלבד** שיקריב המתיר כמצותו **ביצד** קרב המתיר כמצותו שחט בשתיקה קבל והלך וזרק חוץ לזמנו כן או ששחט חוץ לזמנו וקבל והלך וזרק בשתיקה או ששחט וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו זהו שמקריב המתיר כמצותו **ביצד** לא קרב המתיר כמצותו שחט חוץ למקומו קבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו וקבל והלך וזרק חוץ למקומו **(ולזמנו)** הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן וקבל והלך וזרק חוץ לזמנו או ששחט חוץ לזמנו קבל והלך וזרק חוץ לזמנו וזרק וזמן שלא לשמן זהו שלא קרב המתיר כמצותו ***לאכול** כוונת בחוץ כוונת למחר כוונת למחר כוונת בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית שמתחשבת הזמן קדמה למחשבת המקום פגול וחייבין עליו כרת ואם מחשבת המקום קדמה למחשבת הזמן פסול ואין בו כרת *וחכמים אומרים **זה** וזה

הרמב"ם בפ"ו מסכת זבחים דף ט"ז עמוד ב'

למחשבת זמנו כשר לאדם: **ובלבד** שיקריב סמחיר כמלותו. **סוף** הדם הוא המתיר כמלותו שלא יהיה בו פסול אחר אם יש בו פסול מחשבת אחרת ילא מידי פיגול כדילפינן לעיל דמחשבות מוליאות זו מזו: הפסח והחטאת ששחטן שלא לשמן. מוליאן מידי פיגול אבל שאר זבחים אין שלא לשמן מוליאן מידי פיגול דהא כשרים הן שלא לשמן: לאכול כוונת בחוץ כוונת למחר. היינו הך דאמרן אלא דרישא איירי בב' עבודות וכן בעבודה אחת ששחט על מנת לאכול כוונת למחר **סוף** כוונת בחוץ ולמאן דמוקי לה בגמרא דהא נמי בשתי עבודות משום כחצי זית נקט לה לאשמועינן דמזטרפין זה ע"ז: רבי יסודס אומר כו'. אכילה מתני' פליגי דלית ליה מחשבות מוליאות זו מזו אלא אם כן קדם פסולו לפיגולו דהו"ל קרינן ביה כהנלוח כשר ובעבודה אחת נמי פליגי דלית ליה חפסם לשון ראשון: לאכול כחצי זית ולסקטיר כחצי זית. ושניהם חוץ לזמנו או חוץ למקומו כשר שאין אכילה והקטרה מזטרפין לפסולו דהכא ליכא שיטתא והכא ליכא שיטתא: **גכ"ו** בשתי עבודות. דהא

3

2

2

7

1. ואמר הל"י דאב"י מצוייק ה"ט, דהא ל"י ס"ו דבין מתלמידי מוליאות צ"ט הוא דוקא
2. בחילק א פסול קודם, וזהפירוש הל"י להבאין מה הוציך ה' יחודה אפקרא דלא יחלק,
3. הא תפלו דכ"ה מצד לא קרב המתיר כמצותו, ודברכה אבידיה שפירחל הראשון
4. דהא בחול אלקואו אינו פסול אחר מחול אצמו כון שמצטרפין צ"ט, ולפיר חלב קרב
5. המתיר כמצותו, ולזה אתא קרא דלא יחלק. וא"כ לפני נ"ג הצין דמתלמידי
6. מוליאות צ"ט חק אמתלמידי חול אלקואו, דמתלמידי אלס א"כ אבידי דתיפלו מצד הצין
7. דבצימ קרב המתיר כמצותו. ולכן נק"י ה"י פסול בחול אלקואו דוקא. ורק אבידי
8. דבאופן לקדמה מתלמידי פיגול אהפסול ל"כ מוליאות מתלמידי הפסול מידי פיגול, הוא דאיקרא
9. אפושוי שפירחל הל"י ל"כ, ואלול דבין מתלמידי מוליאות צ"ט י"כ דא"כ אצמין דין
10. אלא אשמה (דבאופן לקדמה מתלמידי הפיגול אמתלמידי הפסול דלא אשמה, וכו') .

8

ואולי י"ל דכיון דאין מחשבה פוסלת אלא בדבר הראוי לעבודה, א"כ היכא דנפסל הקרבן בפיגול תו לא נתפס המחשבת חוץ למקומו או שלא לשמה לפסול, וא"כ ל"ה חסרון בקרבו כל מתיריו ויתפגל הקרבן, ומשו"ה הוצרך לקרא דנלמד דין חדש דמחשבות מוציאות זו מזו, אבל עכ"פ מבואר דזה דין מיוחד מקרא דלא יחשב דמחשבות מוציאות זו מזו, וקרא זה נאמר בשלמים, ולכן מקשי' בגמ' דכיון דמשלמים למדנו יהא דינו כשלמים, דמחשבות שמוציאות בשלמים יוציאו בחטאת, ושלא לשמה דבשלמים אין מוציא מידי פיגול ה"נ בחטאת לא יוציא מידי פיגול

9

- 1 ודבר כיאר ה'ה' ה'ה' דין, להקישן כון דבני קרב המתיר כמזות, ואלא לשמה פוסל
 - 2 בחטאת, הרי מתיאא הוא דאל' מוציא מידי פיגול בחטאת, ואף דבלמים אין מוציא
 - 3 הוא דבלמים אין אל' פוסל, ולפי הו' קרב המתיר כמזות. את' ה'ה' דבני קדמה
 - 4 מחלקר לאא לשמה פשטא זס אהמקשן ד'ה' פיגול כון לאא קרב המתיר כמזות, אהל
 - 5 הפו קבין מחלקור מוציאות זמ' איירי (וכפ' השני) וכפ' לקדמה מחלקר הפיגול,
 - 6 ומסקי' לא הוה הי'א אוח' מחלקר הפסול, לכפר אין הקרבן הו' לצבודה ולפי הו'
 - 7 קרב המתיר כמזות, ורק מקבו דלא יחל' הוא ד'פ' אה, וכן. ולפי מקלה מ'ן
 - 8 דמחלקר לאא לשמה בחטאת זס היא מוציאה מידי פיגול, ואיני' מלמים אי אפלר,
- דבא דבלמים אין מחלקר אל' מוציאה מידי פיגול כון לאינה פוסלת.

4